

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	23.04.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 13.04.2021, 4

Korruptsioonivastane seadus

Vastu võetud 06.06.2012

[RT I, 29.06.2012, 1](#)

jõustumine 01.04.2013

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014
19.06.2014	RT I, 12.07.2014, 1	01.01.2015
10.03.2016	RT I, 24.03.2016, 2	01.05.2016
26.10.2017	RT I, 17.11.2017, 2	27.11.2017
23.01.2019	RT I, 05.02.2019, 2	15.02.2019
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019
17.06.2020	RT I, 10.07.2020, 1	20.07.2020
06.04.2021	RT I, 13.04.2021, 3	23.04.2021

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala ja eesmärk

(1) Seaduses sätestatakse avaliku ülesande täitmisel korruptsiooni ennetamise õiguslikud alused ja vastutus kehtestatud kohustuste rikkumise eest. Seadus reguleerib korruptsiooni ennetamist ja vastutust väljaspool avaliku ülesande täitmist üksnes juhul, kui nii on otsesõnu sätestatud.

(2) Seaduse eesmärk on tagada avaliku ülesande aus ja erapooletu täitmine.

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Ametiisik ja ametiseisund

(1) Ametiisik käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline isik, kellel on avaliku ülesande täitmiseks ametiseisund sõltumata sellest, kas ta täidab talle pandud ülesandeid alaliselt või ajutiselt, tasu eest või tasuta, teenistuses olles või vabakutselisena või lepingu, nimetamise või valimise alusel.

(2) Ametiseisund seisneb õigusaktist, tehingust või asutuse töökorraldusest tulenevas õiguses ja kohustuses avaliku ülesande täitmisel:

1) teha otsus, sealhulgas osaleda selle tegemises või selle sisulises suunamises. Otsus on teise isiku, sealhulgas avalikku ülesannet täitva asutuse õiguse või kohustuse tekitamisele, muutmisele või lõpetamisele suunatud otsustus, millega reguleeritakse üksikjuhtumit või piiritlemata arvu juhtusid, sealhulgas õiguse üldakt, haldusakt haldusmenetluse seaduse tähenduses, kohtulahend, samuti asutuse siseakt;

2) teha toiming, sealhulgas osaleda selles või selle sisulises suunamises. Toiming on teisele isikule, sealhulgas avalikku ülesannet täitvale asutusele õiguslikku või vältimatut faktilist tagajärge põhjustav tegevus, mis ei ole otsuse tegemine. Toiming võib seisneda ka menetlustoimingu tegemises, tegevusetuses või viivituses.

(3) Käsitustehingu tegemise kohustust ei loeta otsuse tegemise pädevuseks juhul, kui isikul puudub õigus määrata tehingu asjaolusid. Toimingu sooritamise kohustust ei loeta toimingu tegemise pädevuseks juhul, kui isikul puudub õigus määrata toimingu tagajärge mõjutavaid asjaolusid.

§ 3. Ametiisiku ja avalikku ülesannet täitva asutuse kohustused

(1) Ametiisikul on keelatud:

- 1) korruptiivse tulu nõudmine, vahendamine ja saamine;
- 2) ametiseisundi korruptiivne kasutamine;
- 3) avaliku vahendi korruptiivne kasutamine;
- 4) mõju korruptiivne kasutamine;
- 5) siseteabe korruptiivne kasutamine.

(2) Ametiisik peab seaduses sätestatud juhul ja tingimustel:

- 1) pidama kinni tegevus- ja toimingupiirangutest;
- 2) avaldama oma huvid huvide deklaratsioonis (edaspidi *deklaratsioon*).

(3) Riigi- või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus, avalik-õiguslik juriidiline isik, nende asutatud sihtasutus ja konkurentsiseaduse tähenduses avalik ettevõtja peavad tagama nende nimel, ülesandel või järelevalve all avalikku ülesannet täitva ametiisiku:

- 1) korruptsiooni ennetamise alase teadlikkuse;
- 2) kohustustest kinnipidamise kontrolli.

(4) Riigi- või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus peab tagama, et tema nimel, ülesandel või järelevalve all ei täida teenistuses olles või lepingu alusel avalikku ülesannet ametiisik, kellel on karistatus tahtlikult toimepandud kutse- või ametiõiguste kuritarvitamise või ametikohustuste rikkumisega seotud kuriteo, samuti kelmuse, usalduse kuritarvitamise, altkäemaksu andmise või vahendamise, mõjuvõimuga kauplemise, avaliku usalduse vastase kuriteo või majanduslase kuriteo eest.

[RT I, 05.02.2019, 2- jõust. 15.02.2019]

§ 4. Korruptiivne tulu

(1) Korruptiivne tulu on ametiisikule endale või kolmandale isikule ametiisiku ametikohustuse tõttu pakutud või ametiisiku poolt nõutud varaline või muu soodustus, samuti ametiisiku kohustusi rikkudes saadud soodustus. Korruptiivseks ei loeta soodustust, mis ei ole seostatav ametikohustusega või mida saab üheselt mõista tavapärase viisakusavaldusena.

(2) Ametiisik peab viivitamata teatama ametikohustusega seostatava soodustuse vastuvõtmisest oma asutusele või tema ametisse nimetamise õigusega isikule või organile. Ametiisik peab korruptiivse tuluna määratletava soodustuse vastuvõtmisest keelduma või, kui see ei ole võimalik, soodustuse viivitusega oma asutusele või tema ametisse nimetamise õigusega isikule või organile üle andma. Kui soodustuse üleandmine ei ole võimalik, peab ametiisik selle asemel tasuma soodustuse turuväärtuse. Üleantud soodustus või selle väärtus rahas antakse riigi omandisse või saadetakse tagasi, kui seadus nii sätestab.

§ 5. Ametiseisundi, avaliku vahendi, mõju ja siseteabe korruptiivne kasutamine

(1) Ametiseisundi korruptiivne kasutamine on ametiisiku poolt ametikohustust rikkudes enda või kolmanda isiku huvides ametiisiku pädevuses oleva otsuse või toimingu tegemine, selles osalemine või selle sisuline suunamine, kui see toob kaasa avaliku huvi seisukohast ebavõrdse või põhjendamatu eelise ametiisikule või kolmandale isikule.

(2) Avaliku vahendi korruptiivne kasutamine on ametiisiku poolt ametikohustust rikkudes avaliku ülesande täitmiseks mõeldud materiaalse või muu ressursi kasutamine ametiisiku enda või kolmanda isiku huvides, kui see toob kaasa avaliku huvi seisukohast ebavõrdse või põhjendamatu eelise ametiisikule või kolmandale isikule.

(3) Mõju korruptiivne kasutamine on ametiisiku poolt ametikohustust rikkudes tema tegeliku või eeldatava mõju kasutamine eesmärgiga saavutada teise isiku poolt teo toimepanemist või toime panemata jätmist ametiisiku enda või kolmanda isiku huvides, kui see toob kaasa avaliku huvi seisukohast ebavõrdse või põhjendamatu eelise ametiisikule või kolmandale isikule.

(4) Siseteabe korruptiivne kasutamine on ametiisiku poolt ametikohustust rikkudes talle avaliku võimu teostamisel teatavaks saanud avalikustamata teabe, mis mõjutab või võib tõenäoliselt oluliselt mõjutada kolmanda isiku õigusi või kohustusi, kasutamine ametiisiku enda või kolmanda isiku huvides, kui see toob kaasa avaliku huvi seisukohast ebavõrdse või põhjendamatu eelise ametiisikule või kolmandale isikule.

§ 6. Avaliku või erasektori korruptsioonijuhtumist teatamine

[RT I, 24.03.2016, 2- jõust. 01.05.2016]

(1) Ametiisikul ei ole lubatud varjata talle teada olevat käesoleva seaduse § 3 lõikes 1 sätestatud keelu rikkumist või muud korruptsioonijuhtumit.

(2) Kui avalikku ülesannet täitvat asutust, selle ametiisikut, asutuse üle järelevalve teostajat, deklaratsioonide üle kontrolli teostajat või süüteo menetlejat teavitatakse korruptsioonijuhtumist, tagatakse teavitamise fakti konfidentsiaalsus. Teavet teavitamise fakti kohta võib avaldada ainult teavitaja kirjalikul nõusolekul. Kui teavitaja kaasatakse tunnistajana süüteomenetlusse, kohaldatakse süüteomenetluse sätteid korruptsioonijuhtumist teavitamise fakti konfidentsiaalsust rikkumata.

(3) Kui teavitaja edastab teadvalt väärteavet, ei tagata teavitamise fakti konfidentsiaalsust.

(4) Korruptsioonijuhtumist teatanud isiku kaitseks kohaldab kohus jagatud tõendamiskohustust. Kohtu poole pöörduv isik peab avalduses esitama faktilised asjaolud, mille alusel võib järeldada, et teda on ebavõrdselt koheldud. Kui isik, kelle vastu on avaldus esitatud, ei tõenda vastupidist, lähtutakse eeldusest, et ebavõrdne kohtlemine toimus korruptsioonijuhtumist teatamise tõttu.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2–4 sätestatud põhimõtteid kohaldatakse ka juhul, kui ametiisik või muu isik on teatanud avalikus või erasektoris aset leidnud korruptsioonijuhtumist.
[RT I, 24.03.2016, 2- jõust. 01.05.2016]

§ 7. Seotud isik

(1) Seotud isik käesoleva seaduse tähenduses on:

- 1) ametiisiku abikaasa, vanavanem, ametiisiku või tema abikaasa vanem ning ametiisiku vanema alaneja sugulane, sealhulgas ametiisiku laps ja lapselaps. Vanemaks loetakse käesoleva seaduse tähenduses ka lapsendaja, vanema abikaasa ja kasuvanem ning alanejaks sugulaseks ka lapsendatu ja abikaasa laps;
- 2) juriidiline isik, milles vähemalt 1/10 osalusest või osaluse omandamise õigusest kuulub ametiisikule endale või temaga seotud isikule;
- 3) juriidiline isik, mille juhtimis- või kontrollorgani liige tulumaksuseaduse tähenduses on ametiisik ise või käesoleva lõike punktis 1 või 4 nimetatud isik;
- 4) isik, keda seob ametiisikuga ühine majapidamine, samuti muu isik, kelle seisund või tegevus ametiisikut väljaspool ametiseisundit oluliselt ja vahetult mõjutab või keda ametiisiku seisund või tegevus väljaspool ametiseisundit oluliselt ja vahetult mõjutab või kes väljaspool ametiseisundit allub ametiisiku korraldustele või tegutseb ametiisiku huvides või arvel.

(2) Juriidilist isikut ei loeta seotud isikuks juhul, kui ametiisiku ja juriidilise isiku seos tuleneb eranditult ametiisiku ametikohustusest. Riigi, kohaliku omavalitsuse üksuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku esindamise pädevust juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorganis loetakse ametikohustuseks käesoleva seaduse tähenduses.

(3) Ametiisikul ei ole käesolevast seadusest tulenevat seotud isiku huvi puudutavat kohustust, kui ta ei tea ega peagi teadma käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud seosest või seotud isiku huvist.

§ 8. Korruptsioonivastase tegevuse koordineerimine

Korruptsioonivastase tegevuse koordineerija on Justiitsministeerium.

§ 9. Riigikogu korruptsioonivastane erikomisjon

(1) Riigikogu korruptsioonivastane erikomisjon (edaspidi *erikomisjon*) teostab parlamentaarset järelevalvet korruptsioonivastaste meetmete rakendamise üle, arutab omal algatusel käesoleva seaduse § 13 lõikes 1 nimetatud ametiisikute võimalikke korruptsioonijuhtumeid ja annab nende kohta hinnanguid, teostab järelevalvet Riigikogu liikmete tegevuspiirangutest kinnipidamise üle, kontrollib oma pädevuse piires huvide deklaratsioone, teavitab Riigikogu ja avalikkust tema pädevuses oleva korruptsioonivastase tegevuse tulemustest ning täidab muid seadusest tulenevaid ülesandeid.

(2) Erikomisjonil on oma ülesannete täitmiseks õigus välja kutsuda isikuid ja nõuda tutvumiseks andmeid ja dokumente.

(3) Süüteo tunnuste ilmnemisel edastab erikomisjon materjalid uurimisasutusele või väärteo kohtuvälisele menetlejale.

(4) Erikomisjon esitab vähemalt üks kord aastas Riigikogule ülevaate komisjoni tegevusest ja tulemustest.

2. peatükk

Tegevus- ja toimingupiirangud

§ 10. Tegevuse piiramise alused

(1) Ametiisikul on õigus tegeleda väljaspool ametikohustusi mis tahes muu tegevusega (edaspidi *kõrvaltegevus*), kui see ei ole seadusega keelatud ja järgitakse toimingupiiranguid.

(2) Seadusega võib piirata teatud ametiisikute kõrvaltegevust.

§ 11. Toimingupiirangud

(1) Ametiisikul on keelatud toimingu või otsuse tegemine, kui esineb vähemalt üks järgmistest asjaoludest:

[RT I, 05.02.2019, 2- jõust. 15.02.2019]

- 1) otsus või toiming tehakse ametiisiku enda või temaga seotud isiku suhtes;
- 2) ametiisik on teadlik tema enda või temaga seotud isiku majanduslikust või muust huvist, mis võib mõjutada toimingut või otsust;
- 3) ametiisik on teadlik korruptsiooniohust.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul on ametiisikul keelatud anda oma alluvale ülesandeks teha toimingut või otsust tema asemel. Ametiisik peab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolust viivitamata teavitama oma vahetut juhti või ametiisiku ametisse nimetamise õigusega isikut või organit, kes teeb toimingut või otsuse ise või annab selle ülesande teisele ametiisikule.

(2¹) Kui toimingut või otsust ei saa teha ühise toimingu või otsuse tegemise pädevusega ametiisiku vahetu juht või ametiisiku ametisse nimetamise õigusega isik või organ või ametiisiku asendamine on võimatu, peab ametiisik käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolust viivitamata teavitama teisi ühise toimingut või otsuse tegemise ülesandega isikuid. Ühise toimingut või otsuse tegemiseks vajalik kvoorum on selle võrra väiksem, kui seadus ei näe ette muud taandamise korda.

[RT I, 24.03.2016, 2- jõust. 01.05.2016]

(3) Toimingupiiranguid ei kohaldata:

- 1) õiguse üldakti vastuvõtmisel ja selle vastuvõtmises või ettevalmistamises osalemisel. Riigi ja kohaliku omavalitsuse eelarvet loetakse käesoleva seaduse tähenduses üldaktiks;
- 2) pankrotihalduri poolt pankrotimenetluse läbiviimise korral selle büroo teenuste kasutamisel, mille kaudu ta tegutseb;
- 3) hädaseisundis, samuti edasilükkamatu toimingut korral, kui on suurema kahju tekkimise oht;
- 4) kui ametiisiku asendamine ei ole võimalik asendajale esitatavatele nõuetele vastava isiku puudumise tõttu. Käesolevas punktis sätestatud alusel toimingupiirangu kohaldamata jätmise kohta avaldatakse viivitamata ja alaliselt teade avalikku ülesannet täitva asutuse veebilehel;
- 5) toimingute või otsuste puhul, millega avalikku ülesannet täitev asutus tagab oma töö korraldamise, välja arvatud teenistusala otsused. Käesolevas punktis sätestatud alusel toimingupiirangu kohaldamata jätmise kohta avaldatakse viivitamata ja alaliselt teade asutuse veebilehel;
- 6) kui rutiinse otsuse või toimingut tegemisel korruptsioonioht puudub, sealhulgas kui ametiisik teeb kasutustehingu või toimingut, omamata võimalust määrata selle asjaolusid;
- 7) valla- või linnaasutuses, kui kohaliku omavalitsuse üksuse eripära arvestades oleks toimingupiirangu kohaldamine avaliku huvi seisukohast ebamõistlik. Käesolevas punktis sätestatud alusel toimingupiirangu kohaldamata jätmise kohta avaldatakse viivitamata ja alaliselt teade valla või linna veebilehel;
- 8) organisatsioonilise valimise korral.

(4) Ametiisiku taandamise aluseid ja korda, mis on ette nähtud muus seaduses, kohaldatakse täiendavalt toimingupiirangutele.

(5) Avalikku ülesannet täitev asutus peab oma töö korraldamisel tagama, et ametiisik ei oleks kohustatud tegema otsust või toimingut iseenda või temaga seotud isiku suhtes. Kui asutus jätab selle kohustuse täitmata, ei vabasta see asjaolu ametiisikut kohustusest järgida toimingupiiranguid.

3. peatükk Ametiisiku huvide avaldamine

§ 12. Huvide avaldamise kohustus

(1) Deklaratsiooniga avaldab selleks kohustatud ametiisik (edaspidi *deklarant*) andmed temale kuuluva vara ja muude asjaolude kohta eesmärgiga teadvustada deklarandi ametikohustuste täitmist mõjutada võivad huvid ning muuta need kontrollitavaks.

(2) Deklaratsioon esitatakse nelja kuu jooksul ametisse asumisest või deklaratsiooni esitamise kohustuse tekkimisest arvates ning edaspidi iga aasta 31. maiks. Kalendriaasta jooksul ei pea deklarant esitama rohkem kui ühe deklaratsiooni ka juhul, kui ta asub uuele ametikohale. Ametikohaks loetakse käesoleva peatüki tähenduses seda positsiooni, millega kaasneb deklareerimise kohustus.

(3) Deklaratsiooni esitamise kohustus lõpeb, kui deklarant on esitanud deklaratsiooni ametikohalt lahkumise aastale järgneval kalendriaastal.

(4) Deklaratsiooni mõjuva põhjuseta tähtpäevaks esitamata jätmine, deklaratsioonis korruptsiooniohu hindamiseks oluliste andmete varjamine ja valeandmete esitamine on keelatud. Mõjuva põhjusena on käsitatav ametiisiku haigus või muu temast sõltumatu asjaolu, mis takistas deklaratsiooni tähtpäevaks esitamist. Takistava asjaolu kadumisel esitatakse deklaratsioon viivitusega.

§ 13. Deklaratsiooni esitamine ja haldamine

(1) Deklaratsiooni peavad esitama:

1) Vabariigi President, Riigikogu liige, Vabariigi Valitsuse liige, kohtunik, riigikontrolör, õiguskantsler, Eesti Panga juhtorgani liige, Vabariigi Presidendi Kantslei direktor, Riigikogu Kantslei direktor, samuti isik, kes täidab Vabariigi Valitsuse liikme juures nõustavaid ülesandeid kuni Vabariigi Valitsuse liikme volituste lõppemiseni, valitsusasutuse juht, ministeeriumi kantsler ja asekanstlerid, Riigikantslei direktor;

[RT I, 13.04.2021, 3- jõust. 23.04.2021]

2) kohaliku omavalitsuse volikogu liige, valla- või linnavalitsuse liige, osavalla või linnaosa vanem, valla või linna ametiasutuse juht;

3) kohtu ametiisik, kui sellise kohustuse on kehtestanud kohtu esimees;

4) Riigikogu Kantslei ametiisik, kui sellise kohustuse on kehtestanud Riigikogu Kantslei direktor;

5) Vabariigi Presidendi Kantslei ametiisik, kui sellise kohustuse on kehtestanud Vabariigi Presidendi Kantslei direktor;

6) Riigikontrolli ametiisik, kui sellise kohustuse on kehtestanud riigikontrolör;

7) Õiguskantsleri Kantslei ametiisik, kui sellise kohustuse on kehtestanud õiguskantsler;

8) Eesti Panga ametiisik, kui sellise kohustuse on kehtestanud Eesti Panga president;

9) valitsusasutuse ametiisik, kui sellise kohustuse on kehtestanud valitsusasutuse juht või ministeeriumi kantsler. Kohustust ei kehtestata julgeolekuasutuse ametiisikule ja muu valitsusasutuse struktuuriüksuse ametiisikule, kui struktuuriüksuse koosseis on riigisaladus. Julgeolekuasutuse või muu valitsusasutuse, mille struktuuriüksuse koosseis on riigisaladus, juht võib nõuda deklaratsioonis nõutavate andmete esitamist asutuse sisekontrolli meetmena;

10) valitsusasutuse hallatava asutuse või muu valitsusasutuse valitsemisalasse kuuluva riiki esindava asutuse ametiisik, kui sellise kohustuse on kehtestanud asutust haldava või selle üle järelevalvet teostava valitsusasutuse juht või ministeeriumi kantsler;

11) valla või linna ametiisik, kui sellise kohustuse on kehtestanud kohaliku omavalitsuse volikogu;

12) avalik-õigusliku juriidilise isiku ametiisik, kui sellise kohustuse on kehtestanud avalik-õigusliku juriidilise isiku üle järelevalvet teostav minister või avalik-õigusliku juriidilise isiku nõukogu või sellega võrreldav organ;

13) konkurentsiseaduse tähenduses avaliku ettevõtja juhtorgani liige, kui sellise kohustuse on kehtestanud ettevõtjas riigi valitseva mõju korral seda teostav minister, kohaliku omavalitsuse valitseva mõju korral selle omavalitsuse volikogu või avalik-õigusliku juriidilise isiku valitseva mõju korral selle isiku nõukogu või sellega võrreldav organ;

14) riigi, kohaliku omavalitsuse või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutatud sihtasutuse juhtorgani liige, kui sellise kohustuse on kehtestanud riigi õigusi teostav minister, kohaliku omavalitsuse volikogu või avalik-õigusliku juriidilise isiku nõukogu või sellega võrreldav organ;

15) isik, kellele on seadusega või halduslepinguga delegeeritud avaliku ülesande täitmise korral otsuse või toimingute tegemise pädevus, kui sellise kohustuse on kehtestanud isiku üle järelevalvet teostav minister, kohaliku omavalitsuse volikogu või avalik-õigusliku juriidilise isiku nõukogu või sellega võrreldav organ.

(2) Deklarant esitab deklaratsiooni huvide deklaratsioonide registrile (edaspidi *register*).

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–15 nimetatud õigus kehtestada deklaratsiooni esitamise kohustus on ainult juhul, kui ametiisikul on pädevus käsutada avalikku vahendit või viia läbi süüteo- või haldusmenetlust ning puuduvad tõhusamad vahendid korruptsiooniohu vältimiseks. Kohustusel ei ole tagasiulatuvat jõudu.

(4) Deklarantide deklaratsioonide elektroonilise esitamise, hoidmise, haldamise, kontrollimise ja avalikustamise võimaldamiseks asutab Vabariigi Valitsus määrusega registri, kehtestades [registri põhimääruse](#).

(4¹) Registri asutamise ja pidamise eesmärk on korruptsioonivastase seaduse alusel selleks kohustatud ametiisiku andmete töötlemine ametikohustuste täitmist mõjutada võivate huvide teadvustamise võimaldamiseks.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(4²) Registri vastutav töötleja on Justiitsministeerium.

[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(5) Registri põhimääruses määratakse pädevad asutused, kes esitavad registrile andmed deklarantide kohta ühe kuu jooksul deklarandi deklaratsiooni esitamise kohustuse algusest arvates ning teavitavad registrit viivitusega deklarandi deklaratsiooni esitamise kohustuse kehtetuks tunnistamisest ja deklarandi ametikohalt lahkumisest. Kui käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3–15 nimetatud deklarant esitab deklaratsiooni registrile, on kohustuse kehtestajal pädeva asutuse õigused ja kohustused.

(6) Registri pidajal on õigus saada käesoleva seaduse kohaldamiseks riigi andmekogust andmeid deklarandi ja tema deklareeritavate andmete kohta.

§ 14. Deklaratsiooni sisu

(1) Deklaratsioon peab sisaldama deklareerimise päeva seisuga andmeid deklarandi järgmise vara kohta:

1) kinnisomand ja kinnisasjale isiku kasuks kinnistusraamatusse seatud piiratud asjaõigused. Deklaratsioonis märgitakse kinnisasja asukoht, sihtotstarve ja õiguse liik;

2) riiklikusse registrisse kantud sõiduk. Deklaratsioonis märgitakse sõiduki liik, mark ja esmase registreerimise aasta;

3) väärtpaber väärtpaberituru seaduse tähenduses, välja arvatud kogumispensioni osak, osalus äriühingus, samuti osalus äriühingus, milles vähemalt 1/10 osalusest kuulub ametiisikuga seotud äriühingule.

Deklaratsioonis märgitakse väärtpaberi kohta emitendi nimi, väärtpaberite liik ja arv, osaluse kohta äriühingu nimi ja osaluse nimiväärtus;

[RT I, 24.03.2016, 2- jõust. 01.05.2016]

4) varaline nõue teise isiku vastu, välja arvatud krediidiasutus, mille väärtus ületab neljakordset kuu töötasu alammäära, mille Vabariigi Valitsus on kehtestanud töölepingu seaduse alusel, kusjuures nõuded ühe isiku vastu liidetakse. Deklaratsioonis märgitakse nõude väärtus, võlgniku nimi ja nõude alus;

5) varaline kohustus teise isiku ees, mille väärtus ületab neljakordset kuu töötasu alammäära, mille Vabariigi Valitsus on kehtestanud töölepingu seaduse alusel, kusjuures kohustused ühe isiku ees liidetakse. Deklaratsioonis märgitakse kohustuse väärtus, võlausaldaja nimi ja kohustuse alus.

(2) Deklaratsioon peab sisaldama andmeid deklaratsiooni esitamisele eelnenud kalendriaasta jooksul deklarandi saadud deklarandi ametikohustuste täitmist mõjutada võiva varalise ja muu soodustuse kohta, mille väärtus ületab eelnenud aastal kehtinud kõrgemate riigiteenijate ametipalka koefitsiendiga 1,0. Käesoleva paragrahvi lõike 6 punktis 3 nimetatud isikult ja deklarandi töökohalt saadud soodustust ei deklareerita. Deklaratsioonis märgitakse soodustuse tegija ja selle väärtus.

[RT I, 24.03.2016, 2- jõust. 01.05.2016]

(3) Deklaratsioon peab sisaldama andmeid deklarandi poolt deklaratsiooni esitamisele eelnenud kalendriaasta jooksul saadud tuludeklaratsioonis deklareeritava tulu ning samal perioodil deklarandile Eestis ja välisriigis väljamakstud dividenditulu kohta.

[RT I, 24.03.2016, 2- jõust. 01.05.2016]

(4) Deklaratsioon peab sisaldama käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmeid eelnenud aastal kokku vähemalt kahe kuu jooksul deklarandi valduses olnud kinnisasja ja riiklikusse registrisse kantud sõiduki kohta. Deklaratsioon ei pea sisaldama töökoha poolt deklarandi valdusesse antud kinnisasja ja riiklikusse registrisse kantud sõiduki andmeid.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 4 sätestatud kohaldatakse ka välisriigis asuva krediidiasutuse kontole ja äriühingu osalusele, samuti välisriigis asuvalle maatükile, ehitisele ja sõidukile.

(6) Deklaratsioonis peavad sisalduma:

1) deklarandi nimi ja ametikoha andmed;

2) deklarandi isikukood ja elukoha aadress;

3) deklarandiga abielus oleva isiku ning deklarandi vanema ja alaneja sugulase ning isiku, keda seob deklarandiga ühine majapidamine, nimi ja isikukood või sünniaeg, samuti suhe deklarandiga.

(7) Deklaratsioon peab sisaldama andmeid:

1) selle kohta, millise kõrvaltegevusega on deklarant tegelenud deklaratsiooni esitamisele eelnenud kalendriaastal ja deklaratsiooni esitamise aastal väljaspool ametikohustusi töölepingu või teenuste osutamise lepingu alusel või valitaval või nimetataval ametikohal, ettevõtjana või täisosanikuna täis- või usaldusühingus või juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmena, samuti muu kõrvaltegevuse kohta, kui see on seotud tulu saamisega;

[RT I, 24.03.2016, 2- jõust. 01.05.2016]

2) muu asjaolu kohta, mis deklarandile teadaolevalt võib kaasa tuua ametikohustuse rikkumise, välistada deklarandi erapooletuse ja objektiivsuse või tuua kaasa korruptsiooniohu, tingimusel et nende andmete kogumine ei riku deklarandi õigusi.

(8) Ühises omandis olevad asjad, õigused ja kohustused deklareeritakse, näidates võimaluse korral ära ametiisiku osa ühisest omandist. Kui ametiisik on sõlminud abieluvaralepingu, lisatakse selle identifitseerimise andmed deklaratsioonile.

§ 15. Deklaratsiooni kontrollimine

(1) Erikomisjonil või tema volitatud ametiisikul on:

1) ainuõigus kontrollida käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktis 1 nimetatud deklarantide deklaratsioone;

2) õigus kontrollida kõiki registrile esitatud deklaratsioone.

(2) Kohaliku omavalitsuse volikogu moodustatud komisjonil on õigus kontrollida:

1) käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktides 2 ja 11 nimetatud deklarantide deklaratsioone;

2) käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktides 13–15 nimetatud deklarantide deklaratsioone, kui kohalik omavalitsus omab avalikus ettevõtjas valitsevat mõju, on sihtasutuse asutaja või delegeeritud avalike ülesannete üle järelevalve teostaja.

(3) Käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktides 3–12 nimetatud deklarantide deklaratsioonide kontrollimise õigus on deklaratsiooni esitamise kohustuse kehtestajal või tema volitatud ametiisikul.

(4) Ministril või tema volitatud ametiisikul on õigus kontrollida:

1) käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktis 12 nimetatud deklarantide deklaratsioone, kui ta teostab avalik-õigusliku juriidilise isiku üle järelevalvet;

2) käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktis 13 nimetatud deklarantide deklaratsioone, kui ta teostab avalikus ettevõttes riigi valitsevat mõju;

3) käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktis 14 nimetatud deklarantide deklaratsioone, kui ta teostab sihtasutuses asutaja õigusi;

4) käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktis 15 nimetatud deklarantide deklaratsioone, kui ta on delegeeritud avalike ülesannete üle järelevalve teostaja.

(5) Avalik-õigusliku juriidilise isiku nõukogul, sellega võrreldaval organil või tema volitatud ametiisikul on õigus kontrollida käesoleva seaduse § 13 lõike 1 punktides 13–15 nimetatud deklarantide deklaratsioone, kui avalik-õiguslik juriidiline isik omab avalikus ettevõttes valitsevat mõju, on sihtasutuse asutaja või delegeeritud avalike ülesannete üle järelevalve teostaja.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–5 nimetatud kontrolli teostajal on õigus:

1) nõuda deklarandilt ja kolmandalt isikult selgitusi deklaratsiooni sisu ning deklaratsiooni esitamise tähtaja eiramise või deklaratsiooni esitamata jätmise põhjuste kohta;

2) esitada päringuid ja saada andmeid deklarandi kohta deklaratsiooni kontrollimiseks vajalikus ulatuses krediidasutustelt ja riigi või kohaliku omavalitsuse andmekogudest.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–5 nimetatud kontrolli teostaja:

1) protokollib käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud kontrollitoimingud ning teavitab deklaranti ja registri pidajat deklaratsiooni kontrollimisest ja käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud kontrollitoimingutest;

2) edastab deklaratsiooni kontrollimise materjalid prokuratuurile või kohtuvälisele menetlejale, kui ametiisiku deklaratsiooni kontrollimise tulemusel on tekkinud süüteokahtlus.

(8) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–5 nimetatud kontrolli teostajal on õigus saada registri pidajalt andmeid tema kontrollitavate deklaratsioonide esitamise ja nende kontrollimise kohta. Justiitsministeeriumil on õigus saada registri pidajalt deklaratsioonide esitamise ja kontrollimise kohta andmeid käesoleva seaduse §-s 8 nimetatud ülesande täitmiseks.

§ 16. Deklaratsiooni avalikkus ja hoiuaeg

(1) Käesoleva seaduse § 13 lõikes 1 nimetatud deklarantide deklaratsioonid avalikustatakse registri põhimääruses sätestatud korra kohaselt. Deklaratsiooni andmetega tutvumiseks peab isik identifitseerima end digitaalse isikutunnistuse abil. Deklarandil on õigus saada registrist teavet selle kohta, kes on tema deklaratsiooniga tutvunud.

(1¹) Julgeolekuasutuse juhi deklaratsiooni ei avalikustata.

[RT I, 13.04.2021, 3- jõust. 23.04.2021]

(2) Deklaratsioon avalikustatakse kolmeks aastaks. Deklaratsiooni ei avalikustata ja juba avalikustatud deklaratsiooni avalikustamine lõpetatakse, kui pädev asutus on teavitanud registrit deklarandi deklaratsiooni esitamise kohustuse kehtetuks tunnistamisest või kui deklarant on rahvastikuregistri andmetel surnud.

(3) Ainult asutusesiseseks kasutamiseks on:

1) avalikustatud deklaratsioonis käesoleva seaduse § 14 lõike 6 punktides 2 ja 3 nimetatud andmed ning abieluvaralepingu andmed, mida ei kanta abieluvararegistri kaardile;

[RT I, 24.03.2016, 2- jõust. 01.05.2016]

2) deklaratsioonid, mille avalikustamine on lõppenud;

3) deklaratsioonid, mida ei avalikustata.

[RT I, 13.04.2021, 3- jõust. 23.04.2021]

(4) Õigus tutvuda kõigi deklaratsioonis sisalduvate andmetega on:

1) deklarandil;

2) kontrolli teostajal;

3) selle avalikku ülesannet täitva asutuse juhil, mille nimel, ülesandel või järelevalve all deklarant ametiisiku kohustusi täidab või kes eraldab deklarandi tegevuseks avalikke vahendeid, või tema volitatud ametiisikul;

4) krediidasutusel ja finantseerimisasutusel ning notaril rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadusest tulenevate kohustuste täitmiseks.

[RT I, 10.07.2020, 1- jõust. 20.07.2020]

(5) Deklaratsiooni hoitakse seitse aastat deklaratsiooni esitamisest arvates. Seejärel deklaratsioon hävitatakse registri põhimäärusega sätestatud korras.

4. peatükk Vastutus

§ 17. Ametiseisundi, avaliku vahendi, mõju või siseteabe korruptiivne kasutamine

Ametiisiku poolt omakasu eesmärgil ametiseisundi, avaliku vahendi, mõju või siseteabe korruptiivse kasutamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

§ 18. Korruptiivse tulu saamisega seotud teatamise ja üleandmise kohustuse rikkumine

Ametiisiku poolt tema saadud korruptiivsest tulust avalikku ülesannet täitvale asutusele või ametisse nimetamise õigusega isikule või organile teatamise kohustuse või korruptiivse tuluna saadu üleandmise kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

§ 19. Toimingupiirangu rikkumine

Ametiisiku poolt toimingupiirangu või toimingupiirangu kohaldamata jätmise tingimuste teadva rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

§ 20. Deklaratsioonis teadvalt valeandmete esitamine

[Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

§ 21. Menetlus

(1) [Kehtetu - RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(2) Käesoleva seaduse §-des 17–19 nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on politseiasutus. Kui Kaitsepolitseiamet tuvastab käesoleva seaduse §-des 17–19 nimetatud väärteo süüteomenetluse käigus, on kohtuväline menetleja Kaitsepolitseiamet.
[RT I, 12.07.2014, 1- jõust. 01.01.2015]

(3) Käesoleva seaduse §-des 17 ja 18 nimetatud väärtegusid arutab maakohus.

(4) Käesoleva seaduse §-des 17 ja 18 nimetatud väärteo korral ebaseaduslikult saadu võib kohus konfiskeerida karistusseadustiku §-s 83¹ sätestatu kohaselt.

5. peatükk Lõppsätted

§ 22. Üleminekusätted

(1) 2013. aastal kohaldatakse ametiisikute majanduslike huvide deklareerimisele enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud korruptsioonivastase seaduse (RT I 1999, 16, 276) §-des 7–15, 16 ja 18 sätestatut.

(2) 2014. aasta 1. jaanuaril deklaratsioonihoidja asukohas hoitavat majanduslike huvide deklaratsiooni hoitakse alates selle esitamise kuupäevast viis aastat, seejärel see hävitatakse. Enne käesoleva seaduse jõustumist arhiivile üle antud majanduslike huvide deklaratsiooni hinnatakse arhiiviseaduses sätestatud korras ning seejärel see hävitatakse või sellele antakse arhiiviväärtus.

(3) Enne 2014. aasta 1. jaanuari ametikohalt lahkunud ametiisik, kellel on enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud korruptsioonivastase seaduse kohaselt kohustus esitada deklaratsioon pärast ametikohalt lahkumist, ei pea esitama rohkem kui ühe deklaratsiooni pärast ametikohalt lahkumist.

(4) Käesoleva seaduse § 13 lõikes 2 nimetatud huvide deklaratsioonide register võetakse kasutusele 2014. aasta 1. jaanuaril.

(5) 2014. aasta 1. jaanuaril ametis olevad deklarandid esitavad esimese deklaratsiooni käesoleva seaduse kohaselt 2014. aasta 31. maiks.

§ 23.–§ 38. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 39. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2013. aasta 1. aprillil.

(2) Käesoleva seaduse § 13 lõige 4 ning §-d 33 ja 34 jõustuvad 2014. aasta 1. jaanuaril.